

Sygn. akt V KK 202/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 2 września 2020 r.
sprawy **M. M.** ,
skazanego z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 13 grudnia 2019 r., sygn. akt VII Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.
z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. II K (...), uznał oskarżonego M. M. za winnego tego, że w okresie od października 2016 r. do 24 marca 2017 r. w G. i Z. , wysyłając nagminnie listy oraz kartki pocztowe do funkcjonariusza Służby Więziennej K. N. , która była jego wychowawcą w okresie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w G. oraz obserwując ją i śledząc w miejscu pracy i miejscu zamieszkania, uporczywie nękał ją oraz w sposób istotny naruszył jej prywatność, wzbudzając u K. N. uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, przy czym czynu tego

dopuścił się w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k., tj. popełnienia czynu z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 41a § 1 k.k., art. 39 pkt 2b k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł zakaz zbliżania się oskarżonego do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 50 metrów oraz zakaz wszelkich kontaktów z pokrzywdzoną na okres 3 lat.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił w niej:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 190a § 1 k.k., polegającą na przyjęciu, że zachowanie oskarżonego wypełnia znamiona opisanego tam czynu, podczas gdy oskarżony nigdy nie został wprost i wyraźnie powiadomiony przez pokrzywdzoną, że nie życzy sobie ona adoracji ze strony oskarżonego, co powoduje, że nie sposób przypisać mu działania z zamiarem bezpośrednim przy realizacji znamienia uporczywego nękania,
2. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, gdyż zachowanie oskarżonego nie było nakierowane na wywołanie jakiegokolwiek przykrości pokrzywdzonej, był to jedynie sposób wyrażenia pokrzywdzonej uczuć przez oskarżonego.

W konsekwencji autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2019 r., sygn. VII Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca skazanego wniósł od tego wyroku kasację, zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 190a § 1 k.k., poprzez wadliwe zastosowanie wymienionego przepisu i przyjęcie, że zachowanie skazanego wypełniło jego znamiona, a przede wszystkim, że można przypisać zachowaniu skazanego uporczywość.

Zarzucając powyższe, autor kasacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym. Trafne pozostawały natomiast spostrzeżenia prokuratora, zawarte w odpowiedzi na kasację, co do

wadliwie skonstruowanego zarzutu, który nie został nadto – zgodnie z wymogiem art. 519 k.p.k. - skierowany wobec orzeczenia drugoinstancyjnego. Przepis powyższy określa przedmiotowy zakres zaskarżenia stanowiąc, że kasacja może być wniesiona co do zasady tylko od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Podnosząc obrazę art. 190a § 1 k.k. autor kasacji nie powiązał tego zarzutu z naruszeniem art. 433 § 2 k.p.k., co wskazuje, że przedmiotem zaskarżenia uczynił nie wyrok określony w art. 519 k.p.k., lecz – powielając zarzut 1 apelacji – kwestionował w istocie ustalenia Sądu *meriti* odnoszące się do strony podmiotowej, tj. zamiaru uporczywego nękania pokrzywdzonej. Tak należało odczytać prezentowanie w uzasadnieniu kasacji wersji zbieżnej z wyjaśnieniami skazanego, z których wynikało, że jego zachowania nie były ukierunkowane na wywołanie u pokrzywdzonej negatywnych odczuć, że nie miał świadomości ich dolegliwości w odbiorze pokrzywdzonej, która wprost nie dała mu świadczącego o jej dezaprobach sygnału. Sąd I instancji, z akceptacją Sądu *ad quem*, ustalił natomiast całkowicie odmiennie, że postawa pokrzywdzonej wskazywała, że nie życzy sobie kontaktu ze skazanym. Świadczyły o tym obiektywne okoliczności, jak zmiana statusu osadzenia, a następnie przeniesienie do innej jednostki penitencjarnej, które były bezpośrednim skutkiem nieakceptowanego przez pokrzywdzoną zachowania skazanego. Twierdzenie autora kasacji o tym, iż był to sygnał niedostateczny, niejednoznaczny i nie mógł stanowić podstawy ustaleń odnośnie zamiaru uporczywego nękania, jest niczym innym jak polemiką z poczynionymi ustaleniami, a merytorycznie nie wytrzymuje konfrontacji z prawidłową oceną zgromadzonego materiału dowodowego, a nade wszystko z trafnie przytoczonymi w odpowiedzi na kasację jego fragmentami, a mianowicie tym, że pokrzywdzona wprost informowała skazanego, że nie życzy sobie określonych zachowań względem niej (k. 14v). W treści kierowanej do pokrzywdzonej korespondencji skazany przeproszał za to co „robiłem, robię i planuję zrobić” (k. 27). Z uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego we [...] z dnia 15 czerwca 2015 r., II Akzw (...), wprost wynikało, jakie były podstawy degradacji skazanego w trakcie odbywania kary, które w konsekwencji przyczyniły się również do odmowy zastosowania wobec niego środka probacji w postaci warunkowego przedterminowego zwolnienia (k. 150). To wszystko wskazywało, że

skazany znał rzeczywisty powód zmiany zakładu karnego. Nie istniało zatem pole do spekulacji, że mógł inaczej ten fakt zinterpretować, nie łącząc go ze swoim zachowaniem wobec pokrzywdzonej. Kwestionowanie ustaleń w zakresie zamiaru dowodziło wyraźnie wadliwości zarzutu zarówno w zakresie obrazy prawa materialnego, wszak może ona zostać podniesiona wówczas, gdy ustalenia pozostają bezsporne, jak i jego kasacyjnego charakteru (art. 519 i 523 § 1 k.p.k.). Motywowanie obrazy prawa materialnego prezentowaniem odmiennej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji kontestowaniem poszczególnych fragmentów ustaleń (mimo formalnej deklaracji o tym, że nie budzą one wątpliwości) uznane zostać musiało za próbę zainicjowania ponownej instancyjnej kontroli wyroku Sądu Rejonowego. Na tym etapie postępowania jest to niedopuszczalne i skutkowało oddaleniem kasacji na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć w tym miejscu trzeba, że choć w postępowaniu kasacyjnym z mocy art. 518 k.p.k. odpowiednie zastosowanie znajduje wiele regulacji dotyczących postępowania odwoławczego, to podstawy kasacyjne określone zostały w sposób autonomiczny i nie może być tu mowy o odpowiednim stosowaniu przepisu art. 438 § 1 pkt 3 k.p.k., stwarzającego podstawę do wyrażania dezaprobaty wobec ustaleń faktycznych. W układzie procesowym niniejszej sprawy, jeżeli nie zostało kasacyjnie wykazane, że doszło przez Sądem odwoławczym do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., a więc doszło do uchybień w zakresie sposobu rekonstrukcji ustaleń, to inna forma ich kontestowania jest niedopuszczalna. Tej oceny nie może zmienić nominalnie poprawnie określony zarzut obrazy prawa materialnego w sytuacji, w której dalszy wywód kasacji w całości sprowadza się do dezaprobaty wobec ustaleń w zakresie strony podmiotowej przypisanego skazanemu czynu. To wskazywało li tylko na intencję obejścia ograniczeń przedmiotowych kasacji, w celu zainicjowania ponownej kontroli wyroku Sądu I instancji, czyniąc kasację bezzasadną w oczywistym stopniu. Dodać należy, że okoliczności podniesione w kasacji, jako że były już przedmiotem zarzutu apelacyjnego (pkt 1), poddane zostały stosownej kontroli, co, zgodnie z wymogiem art. 457 § 3 k.p.k., znalazło wyraz w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego.

Implikacją powyższego rozumowania, wobec niestwierdzenia podstaw wymienionych w art. 536 k.p.k., było oddalenie kasacji na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w pkt II na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. i art. 634 k.p.k.